

KATILŲ HIDRAULINIO BANDYMO IR PARUOŠIMO VIDAUS APŽIŪRAI VIEŠOJO
PIRKIMO–PARDAVIMO SUTARTIS NR. _____

PIRKIMO NR. 709335

Du tūkstančiai dvidešimt ketvirtų metų mėnesio diena
Kaunas

SPECIALIOSIOS SĄLYGOS

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos, juridinio asmens kodas 135163499, kurių registruota buveinė yra Eivenių g. 2, LT-50161 Kaunas, duomenys apie įstaigą kaupiami ir saugomi Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, atstovaujama generalinio direktoriaus prof. habil. dr. Renaldo Jurkevičiaus, veikiančio pagal įmonės įstatus (toliau – Pirkėjas) iš vienos pusės, ir

Uždaroji akcinė bendrovė „Filter“, juridinio asmens kodas 111495692, kurios registruota buveinė yra Viržių g. 18, LT-52113 Kaunas, duomenys apie įmonę kaupiami ir saugomi Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre, atstovaujama direktoriaus Daliaus Šimkūno, veikiančio (-ios) įstatus, (toliau – Paslaugų teikėjas) iš kitos pusės,

toliau kartu šioje paslaugų viešojo pirkimo–pardavimo sutartyje vadinami Šalimis, o kiekvienas atskirai – Šalimi, sudarė šią paslaugų viešojo pirkimo–pardavimo sutartį (toliau – Sutartis) ir susitarė dėl toliau išvardytų sąlygų.

1. SUTARTIES DALYKAS

1.1. Sutarties dalykas yra paslaugų pirkimas, tai yra **katilų hidraulinio bandymo ir paruošimo vidaus apžiūrai** paslaugos (toliau – Paslaugos), kurių techninės charakteristikos ir kiekiai nurodytos Sutarties 1 priede, Techninėje specifikacijoje.

1.2. Paslaugos turi būti suteiktos:

Paslaugų teikimo vietos adresas	Sutartinių įsipareigojimų įvykdymo terminas
Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninė Kauno klinikos, Eivenių g. 2, LT-50161 Kaunas	Šalys susitaria, kad šios Sutarties specialiųjų sąlygų 1.1 punkte nurodytas Paslaugas Paslaugų teikėjas savo sąskaita suteiks ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo Paslaugų užsakymo pateikimo Paslaugų teikėjui dienos.

1.3. Paslaugų teikėjas įsipareigoja teikti Sutarties specialiųjų sąlygų 1.1 punkte nurodytas Paslaugas pagal Sutartyje išdėstytas sąlygas, o Pirkėjas įsipareigoja priimti kokybiškai suteiktas Paslaugas ir sumokėti už jas Sutartyje numatytomis sąlygomis ir terminais.

2. SUTARTIES KAINOS APSKAIČIAVIMO BŪDAS, PRADINĖS SUTARTIES VERTĖ
IR MOKĖJIMO SĄLYGOS

2.1. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. 1S-95 „Dėl kainodaros taisyklių nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtinta Kainodaros taisyklių nustatymo metodika (toliau – Metodika), taikomas kainos apskaičiavimo

būdas – fiksuotas įkainis su peržiūra (toliau – įkainis). Peržiūros atvejis numatytas Sutarties bendrųjų sąlygų 7.2 punkte.

2.2. Pradinės Sutarties vertė:

Pradinės Sutarties vertė be PVM	1.800,00 Eur (vienas tūkstantis aštuoni šimtai eurų 00 ct.)
PVM	378,00 Eur (trys šimtai septyniasdešimt aštuoni eurai 00 ct.)
Pradinės Sutarties vertė su PVM	2.178,00 Eur (du tūkstančiai šimtas septyniasdešimt aštuoni eurai 00 ct.)

2.3. Pirkėjas negali daugiau pirkti pagal Sutartį, kai pasiekiamas bent vienas iš numatytų kriterijų – maksimalūs Paslaugų kiekiai, nurodyti Sutarties 2 priede, arba maksimali lėšų suma, nurodyta Sutarties specialiųjų sąlygų 2.2 punkte, priklausomai nuo to, kas įvyksta anksčiau.

2.4. Sutarties vykdymo metu įsigijami Paslaugų kiekiai, taip pat Sutarties kaina, kurią Pirkėjas turės sumokėti Paslaugų teikėjui, priklauso nuo faktinių užsakymų, t. y. įsigijami Paslaugų kiekiai negali viršyti Sutartyje pagal Metodikos taisyklės nustatytos Paslaugų kiekio viršutinės ribos (nurodytos vienetais arba suma) (žr. Sutarties 2 priedą), o išpirkti mažesnę kiekį (tačiau ne mažiau nei nustatyta apatinė riba (jei nustatyta)) Pirkėjas gali.

2.5. Paslaugų užsakymų teikimas Paslaugų teikėjui priklauso nuo Pirkėjo poreikio ir valios, todėl Sutartimi Pirkėjas neįsipareigoja teikti Paslaugų teikėjui užsakymų, kad būtų pasiekta Pradinės Sutarties vertė, nurodyta Sutarties specialiųjų sąlygų 2.2 punkte. Sutarties kaina priklauso nuo Paslaugų kiekių pokyčių, nurodytų Sutarties 2 priede, tačiau neviršys Pradinės Sutarties vertės, nurodytos Sutarties specialiųjų sąlygų 2.2 punkte.

2.6. Mokėjimo sąlygos:

2.6.1. Vykdam Sutartį, sąskaitos faktūros teikiamos tik elektroniniu būdu. Elektroninės sąskaitos faktūros, atitinkančios Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą, kurio nuoroda paskelbta 2017 m. spalio 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2017/1870 dėl nuorodos į Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą ir sintaksių sąrašo paskelbimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/55/ES (OL 2017 L 266, p. 19) (toliau – Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartas), teikiamos Paslaugų teikėjo pasirinktomis priemonėmis. Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto neatitinkančios elektroninės sąskaitos faktūros gali būti teikiamos tik naudojantis informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis (informacinės sistemos „E. sąskaita“ svetainė pasiekama adresu <https://www.esaskaita.eu>). Jeigu mobilizacijos, karo ar nepaprastosios padėties atveju yra informacinės sistemos „E. sąskaita“ pažeidimų, dėl kurių negalimas Pirkėjo ir Paslaugų teikėjo bendravimas ir keitimasis informacija naudojantis šia sistema, vykdam Sutartį sąskaitos faktūros gali būti teikiamos ne elektroninėmis priemonėmis.

2.6.2. Avansinis mokėjimas nenumatomas

2.6.3. Pirkėjas mokėjimus už suteiktas Paslaugas atlieka ne vėliau kaip:

2.6.3.1. per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo dienos, kai Pirkėjas gauna sąskaitą faktūrą arba lygiavertį dokumentą;

2.6.3.2. jeigu sąskaitos faktūros arba lygiavertio dokumento gavimo diena neaiški, – per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo Paslaugų suteikimo dienos. Sąskaitos faktūros arba lygiavertio dokumento gavimo diena yra laikoma neaiškia, jeigu sąskaita faktūra arba lygiavertis dokumentas Pirkėjui išrašytas ir išsiųstas nesinaudojant elektroninėmis priemonėmis;

2.6.3.3. kai Pirkėjas sąskaitą faktūrą arba lygiavertį dokumentą gauna anksčiau, negu jam suteiktos Paslaugos, – per 30 (trisdešimt) kalendorinių dienų nuo Paslaugų suteikimo dienos.

2.6.4. Paslaugų suteikimo diena laikytina Paslaugų perdavimo Pirkėjui, t. y. perdavimo–priėmimo akto pasirašymo, diena.

2.6.5. Pirkėjas Paslaugų teikėjui atsiskaito mokėjimo pavedimu į Paslaugų teikėjo šioje Sutartyje nurodytą banko sąskaitą.

2.6.6. Mokėjimai atliekami Lietuvos Respublikos nacionaline valiuta.

2.6.7. Apmokėjimas pagal šią Sutartį laikomas įvykdytu, kai pinigai patenka į Paslaugų teikėjo šios Sutarties specialiųjų sąlygų 10 straipsnyje nurodytą sąskaitą.

2.6.8. Tiesioginio atsiskaitymo su subteikėjais galimybė: yra.

3. SUTARTIES ĮVYKDYMO UŽTIKRINIMAS

3.1. Sutarties vykdymas užtikrinamas t.y. banko ar kredito unijos garantija arba draudimo bendrovės laidavimo liudijimas šiai sutarčiai netaikomas.

4. PASLAUGŲ KOKYBĖ

4.1. Paslaugos, jų kokybė, kiekis, Paslaugų teikėjo personalas, kiti kriterijai privalo atitikti Pirkimo dokumentuose, Sutartyje, Techninėje specifikacijoje nustatytus kokybės ir (ar) atitinkamus kvalifikacinius reikalavimus, teisės aktų, reglamentuojančių Paslaugų kokybės, teikimo ir saugos reikalavimus.

4.2. Paslaugų perdavimo–priėmimo metu pastebėtiems Paslaugų (jų rezultato) trūkumams šalinti nustatomas 10 darbo dienų terminas. Esant perduotų ir priimtų Paslaugų (jų rezultato) trūkumams, Paslaugų teikėjas privalo juos pašalinti per 10 darbo dienų terminą.

4.3. Jei Paslaugų teikėjas nepašalina Paslaugų (jų rezultato) trūkumų per Sutarties specialiųjų sąlygų 4.2 punkte nurodytą terminą, Paslaugų teikėjas, Pirkėjui raštu pareikalavus, moka Pirkėjui 0,05 % nuo trūkumų turinčių Paslaugų bendros kainos dydžio delspinigius už kiekvieną uždelstą dieną.

5. NETESYBŲ DYDIS

5.1. Jei Paslaugų teikėjas dėl savo kaltės neatlieka Paslaugų Sutartyje nustatytu terminu ir apimtimi, laikoma, kad Paslaugos nebuvo suteiktos ir Pirkėjas taiko 20 % baudą nuo laiku nesuteiktų Paslaugų bendros kainos.

5.2. Neatlikus apmokėjimo nustatytais terminais už priimtas kokybiškai suteiktas Paslaugas (jų rezultata), Paslaugų teikėjo pareikalavimu Pirkėjas privalo sumokėti Paslaugų teikėjui 0,05 % delspinigių nuo laiku neapmokėtos sumos už kiekvieną uždelstą mokėti dieną. Jei viešasis pirkimas yra finansuojamas iš biudžeto, finansavimo vėlavimas yra sąlyga, visiškai atleidžianti Pirkėją nuo civilinės atsakomybės ir netesybų mokėjimo Paslaugų teikėjui už pavėluotą atsiskaitymą.

6. SUBTEIKIMAS

6.1. Kai Sutarties vykdymui Paslaugų teikėjas pasitelks subteikėją (-us), tokiu atveju bus taikomi Sutarties bendrųjų sąlygų 15.1-15.8 punktai.

6.2. Sutarties vykdymui bet kuriuo Sutarties vykdymo metu Paslaugų teikėjo pasitelkiami subteikėjai nurodomi Sutarties priede.

7. SUTARTIES GALIOJIMAS

7.1. Sutartis įsigalioja, kai Sutartį pasirašo abi Sutarties Šalys ir Paslaugų teikėjas pateikia tinkamą Sutarties įvykdymo užtikrinimą (jei taikomas). Paslaugų teikėjui nepateikus Sutarties įvykdymo užtikrinimo (kai taikomas), Sutartis neįsigalioja ir Šalių nesaisto jokie sutartiniai įsipareigojimai. Tokiu atveju Pirkėjas siūlo sudaryti Sutartį paslaugų teikėjui, kurio pasiūlymas pagal nustatytą pasiūlymų eilę yra pirmas po Paslaugų teikėjo, nepateikusio Sutarties įvykdymo užtikrinimo.

7.2. Sutarties trukmė – 12 (dvylika) mėnesių nuo Sutarties įsigaliojimo dienos.

8. ATSAKINGI ASMENYS IR SUSIRAŠINĖJIMAS

8.1. Asmenys, atsakingi už Sutarties vykdymą, o Pirkėjo atveju ir už Sutarties ir pakeitimų paskelbimą pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 dalies nuostatas:

	Paslaugų teikėjas	Pirkėjas
Vardas, pavardė	Martynas Stoškus	Ramūnas Blaževičius
Adresas	Viržių g. 18, LT-52113 Kaunas	Eivenių g.2, Kaunas
Telefonas	+370 37 400370	(8 37) 70 32 42
El. paštas	Martynas.stoskus@filter.eu	ramūnas.blaževičius@kaunoklinikos.lt

Pirkėjo asmuo, atsakingas už Sutarties ir pakeitimų paskelbimą pagal Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimo įstatymo 86 straipsnio 9 dalies nuostatas Viešųjų pirkimų tarnybos specialistė Lina Glebė.

8.2. Sutarties Šalys susirašinėja lietuvių kalba. Visi pranešimai, sutikimai ir kitas susižinojimas, kuriuos Šalis gali pateikti pagal šią Sutartį, bus laikomi galiojančiais ir įteiktais tinkamai, jeigu yra asmeniškai pateikti kitai Šaliai ir gautas patvirtinimas apie gavimą arba išsiųsti paštu, faksu, elektroniniu paštu (patvirtinant gavimą) toliau nurodytais kontaktais, arba kitais kontaktais, kuriuos nurodė viena Šalis, pateikdama pranešimą:

	Paslaugų teikėjas	Pirkėjas
Vardas, pavardė	Raminta Juškienė	Gediminas Menkevičius
Adresas	Viržių g. 18, LT-52113 Kaunas	Eivenių g.2, Kaunas
Telefonas	+370 37 400370	(8 37) 32 64 40
El. paštas	filter@filter.lt	gediminas.menkevicius@kaunoklinikos.lt

9. KITOS NUOSTATOS

9.1. Šią Sutartį sudaro Sutarties specialiosios sąlygos, jų priedai ir Sutarties bendrosios sąlygos.

Jeigu Sutarties specialiųjų sąlygų ir (ar) jų priedų nuostatos neatitinka Sutarties bendrųjų sąlygų nuostatų, pirmenybė yra teikiama Sutarties specialiųjų sąlygų bei jų priedų nuostatomis.

9.2. Taikomos tos Sutarties bendrosios sąlygos, kurios yra patvirtintos Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų generalinio direktoriaus 2019 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. V-653 „Dėl Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų viešojo pirkimo – pardavimo sutarčių rengimo, vykdymo ir kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo (svetainė pasiekama adresu: <https://www.kaunoklinikos.lt/apie-mus/viesieji-pirkimai/>).

9.3. Ši Sutartis sudaryta lietuvių kalba 2 (dviem) vienodą juridinę galią turinčiais egzemplioriais, po vieną egzempliorių kiekvienai Sutarties Šaliai.

9.4. Siekiant prisidėti prie „žaliųjų pirkimų“, susijusių su aplinkosaugos problemų sprendimu – darančių kuo mažesnę neigiamą poveikį aplinkai, t. y. tvaraus išteklių naudojimo, mažesnio poveikio klimatui, skatinant ekologines inovacijas, pan., įgyvendinimo, Šalys susitaria ir Tiekėjas sutinka, kad šalia kitų Sutartyje nustatytų įsipareigojimų Tiekėjas įsipareigoja bendrauti su Pirkėju elektroninėmis priemonėmis (telefonu, elektroniniu paštu ar kt.), mažinti popieriaus sunaudojimą, atsisakyti nebūtino dokumentų kopijavimo ir spausdinimo. Su Sutarties vykdymu susiję dokumentai Pirkėjui turi būti pateikti tik elektroniniu formatu (jeigu Sutartyje ir (ar) jos prieduose nenumatyta kitaip). Išimtiniais atvejais su Sutarties vykdymu susiję dokumentai, turi (gali) būti pateikiami popieriniu formatu, jeigu toks formatas privalomas pagal teisės aktus arba Pirkėjas nurodo tokį būtinumą – tokiu atveju turi būti naudojamas perdirbtas popierius, kuris atitinka minimaliuosius aplinkos apsaugos kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 „Dėl produktų, kurių viešiesiems pirkimams taikytini aplinkos apsaugos kriterijai, sąrašų, aplinkos apsaugos kriterijų ir aplinkos apsaugos kriterijų, kuriuos perkančiosios organizacijos turi taikyti pirkdamos prekes, paslaugas ar darbus, taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

9.5. Pirkėjas pasilieka teisę Sutarties vykdymo metu patikrinti Paslaugų teikėjo atitiktį Sutarties specialiųjų sąlygų 9.4 punktui. Pirkėjui pareikalavus, Paslaugų teikėjas privalo pateikti minėto punkto įgyvendinimą pagrindžiančius įrodymus.

9.6. Šiuo Šalys patvirtina, kad Sutartį perskaitė, suprato jos turinį ir pasekmes, priėmė ją kaip atitinkančią jų tikslus ir pasirašė Sutartyje nurodyta data.

9.7. Sutartį sudaro šie eilės tvarka pagal pirmumą išvardyti dokumentai:

9.7.1. Sutarties specialiosios sąlygos;

9.7.2. Sutarties priedai:

9.7.2.1. Paslaugų teikėjo pasiūlymas, (atskirai nepridedamas);

9.7.2.2. Pirkimo sąlygos (įskaitant Pirkimo sąlygų paaiškinimus, patikslinimus, pan., jei tokių bus Pirkimo procedūrų metu) (atskirai nepridedama);

9.7.2.3. Techninė specifikacija (1 priedas);

9.7.2.4. Paslaugų žiniaraštis (2 priedas);

9.7.2.5. Kiti dokumentai (jei tokių yra);

9.7.3. Sutarties bendrosios sąlygos.

9.8. Laikoma, kad Sutartį sudarantys dokumentai vienas kitą paaiškina. Kiekvienas paskesnis eilės dokumentas turi žemesnę juridinę galią nei prieš jį nurodytas dokumentas. Neaiškumo ar prieštaravimo atveju vadovaujamosi Sutarties specialiųjų sąlygų 9.7 punkte nurodyta eilės tvarka.

9.9. Šalia kitų Sutarties bendrųjų sąlygų 22 straipsnyje nustatytų pagrindų Pirkėjas turi teisę vienašališkai, prieš 14 (keturiolika) kalendorinių dienų raštu įspėjęs apie tai Paslaugų teikėją, nutraukti Sutartį, jeigu paaiškėjo Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 45 straipsnio 2¹ dalyje nurodytos aplinkybės ir (ar) kitais Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatyme nustatytais pagrindais. Siekiant aiškumo, Šalys patvirtina bendrą supratimą, kad šiame punkte nurodytas Sutarties pažeidimas laikomas esminiu.

10. ŠALIŲ REKVIZITAI IR PARAŠAI:

Paslaugų teikėjas:

UAB „Filter“

Viržių g. 18, LT-52113 Kaunas

Juridinio asmens kodas 111495692

PVM mokėt. kodas LT114956917

A.s. LT377044060003250775

Banko kodas 70440

AB SEB

Pirkėjas:

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto
ligoninė Kauno klinikos

Eivenių g. 2, 50161 Kaunas

Juridinio asmens kodas 135163499

PVM mokėtojo kodas LT351634917

LT21 7300 0100 0222 6410

Banko kodas 7300

AB „Swedbank“

Direktorius

Dalius Šimkūnas

Generalinis direktorius

prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius

Parašas

2024 m. _____ d.

A.V.

Parašas

2024 m. _____ d.

A.V.

TECHNINĖ SPECIFIKACIJA

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikos perka garo katilo UL-S 7000x10 ir vandens šildymo katilo UT-H 7700x10 hidraulinio bandymo ir paruošimo vidaus apžiūrai paslaugą.

Į paslaugos kainą turi būti įskaičiuoti visi vykdytojo privalomi mokėti mokesčiai.

Preliminarus darbų sąrašas:

Eil. Nr.	Paslaugų pavadinimas ir reikalavimai	Mato vnt.	Kiekis	Siūlomos paslaugos
1.	Atlikti garo katilo UL-S 7000x10 hidraulinį bandymą nemažesniu nei 12,5 bar bandomuoju slėgiu. Atlikti garo katilo vidaus apžiūrą, jei reikia išvalyti pakurą ir dūmavamzdžius prieš inspektorinę apžiūrą. Pakeisti apžiūros liukų sandarinimo tarpinę.	Kompl.	1	Atliksime garo katilo UL-S 7000x10 hidraulinį bandymą nemažesniu nei 12,5 bar bandomuoju slėgiu. Atliksime garo katilo vidaus apžiūrą, jei reikia išvalysime pakurą ir dūmavamzdžius prieš inspektorinę apžiūrą. Pakeisim apžiūros liukų sandarinimo tarpinę.
2.	Atlikti vandens šildymo katilo UT-H 7700x10 hidraulinį bandymą nemažesniu nei 12,5 bar bandomuoju slėgiu. Atlikti vandens šildymo katilo vidaus apžiūrą, jei reikia išvalyti pakurą ir dūmavamzdžius prieš inspektorinę apžiūrą. Pakeisti apžiūros liukų sandarinimo tarpinę.	Kompl.	1	Atliksime vandens šildymo katilo UT-H 7700x10 hidraulinį bandymą nemažesniu nei 12,5 bar bandomuoju slėgiu. Atliksime vandens šildymo katilo vidaus apžiūrą, jei reikia išvalysime pakurą ir dūmavamzdžius prieš inspektorinę apžiūrą. Pakeisime apžiūros liukų sandarinimo tarpinę.

Paslaugos teikėjas turi pateikti pasiūlymą visai techninėje specifikacijoje nurodytai paslaugų apimčiai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2011 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. D1-508 „Dėl aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija) patvirtinto Aplinkos apsaugos kriterijų taikymo, vykdant žaliuosius pirkimus, tvarkos aprašo 4.3 punktu, konkurse dalyvaujantys asmenys turi pateikti dokumentus, patvirtinančius, kad perkamai paslaugai yra taikomi aplinkos apsaugos vadybos reikalavimai pagal standartą LST EN ISO 14001 „Aplinkos vadybos sistemos. Reikalavimai ir naudojimo gairės“, EMAS ar kitus aplinkos apsaugos kriterijus užtikrinančius dokumentus.

Paslaugų žiniaraštis

Paslaugos pavadinimas	Mato vienetas	Kiekis	Vieneto kaina be PVM	Viso kaina Eur be PVM	Viso kaina Eur su PVM
Katilų hidraulinio bandymo ir paruošimo vidaus apžiūrai	kompl.	1	1800,00	1.800,0	2.178,00
Bendra kaina Eur (su PVM)					2.178,00

Paslaugų teikėjas

Direktorius
Dalius Šimkūnas

.....
2024 m. _____ d.

Pirkėjas

Generalinis direktorius
prof.habil. dr. Renaldas Jurkevičius

.....
2024 m. _____ d.

 Kvalifikuotas elektroninis parašas

RENALDAS JURKEVIČIUS

2024-03-05 15:21:51 GMT+2

Paskirtis: Parašas